

se nije upustio u ispitivanje da li navedena klauzula može biti valjana, obzirom na krivnju zapovjednika tegljača na koju se pozivao zapovjednik tegljenoga broda.

/DMF 1963, str.215/

B.J.

Bilješka.- I u samom komentaru presude, objavljenom u DMF, navodi se da razlozi kasacionog suda nisu dovoljno jasni i precizni. Međutim važno je spomenuti samo to da francuski sudovi ne moraju od sada priznavati valjanost klauzule o neodgovornosti tegljača, što za naše brodare koji ulaze u francuske luke može biti od praktičnog interesa. Radi ovog razloga i objavljujemo gornju presudu. Čim sudovi zauzmu konačno konkretno stajalište, mi ćemo odnosne presude objaviti.

B.J.

KASACIONI SUD FRANCUSKE

Presuda od 4.I 1963.

Régie des chemins de fer^{de} Madagascar
o/a Cie d'assurances La Fortune

Uskladištenje robe u luci - Značenje više sile - Lučka skladišta moraju biti tako izgrađena da mogu odolijevati svim vremenskim nepogodama koje su uobičajene na području luke - Nisu isključene ni tropske oluje

U luci Tamatave na Madagaskaru lučki skladištar uskladištio je robu u svojim zatvorenim skladištima. Budući da je roba bila oštećena olujom, osiguratelji su platili osigurninu i traže od skladištara naknadu štete.

Skladištar se brani navodeći da je šteta nastala višom silom, jer da je odnosne prigode duvao tornado. Spor je došao pred kasacioni sud koji je, prihvaćajući razloge apelacionog suda, skladištara obvezao na naknadu štete. Razlozi sudova u bitnosti su slijedeći:

Skladištar nema prava pozivati se na višu silu, unatoč tome što je nesporno da se radilo o tornadu. Poznato je, naime, da su tornada oko Madagaskara prilično česta pojava na koju se mora računati. Prema tome nema u ovom slučaju elementa nepredvidivosti koji je potreban za višu silu. Nadalje potpuno je sigurno da se danas mogu graditi skladišta koja su po svojoj konstrukciji sposobna odolijevati i tropskim olujama. Sudovi su odbacili i skladištarev prigovor da je oluja nastupila naglo, pa da nije imao vremena poduzeti potrebne sigurnosne mjere. Obzirom na činjenicu da su tropske oluje tamo česta pojava, njegova skladišta

morala su stalno biti u takvom stanju da mogu odolijevati opasnosti nevremena.

/DMF 1963, str.221/

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 22.XII 1961.

Nouvelle Cie Havraise péninsulaire
de navigation a vapeur o/a Cie La
Fortune i 34 druga osiguratelja i
Régie d'acconage et de manutention
du port de Tamatave

Odgovornost broдача za štetu nastalu nedostatkom ambalaže i velikim dimenzijama pojedinih komada tereta - Brodar ne odgovara za štetu nastalu iz tih razloga ako se ustanovi da je izbjegavanje štete praktički nemoguće - Da bi brodar pod ovim uvjetima odgovarao, tužitelj mora dokazati krivnju brođarovu ili njegovih ljudi - Nije u ovom smislu dovoljan dokaz izvještaj vještaka koji samo sadrži tvrdnje bez obrazloženja - Stranke mogu pobijati mišljenje vještaka kojega su same izabrale da ustanovi visinu i uzrok štete

Krcatelj je predao na prijevoz brođaru dijelove željeznog mosta. Na odredištu je ustanovljeno da su neki dijelovi oštećeni. Stranke su sporazumno izabrale vještaka koji je utvrdio visinu štete i zaključio da je jedna trećina štete prouzrokovana nedovoljnom ambalažom, a da druge dvije trećine treba pripisati nedovoljnoj brizi posade za očuvanje tereta.

Budući da se stranke nisu zadovoljile mišljenjem vještaka, o sporu su rješavali sudovi. Apelacioni sud je zauzeo sljedeće stajalište:

Vještak koji je u luci iskrcaja pregledao teret i dao svoje mišljenje, utvrdio je da ambalaža nije bila dovoljna i da nije bila sposobna za očuvanje tereta. Osim toga drugi vještak, kojega je preslušao prvostepeni sud, utvrdio je da su pojedini komadi bili tako velikih dimenzija /i do 13 m/ da je bilo veoma teško njima manipulirati, i praktički nemoguće izbjeći da robom tokom putovanja ne bude oštećena. Na osnovi ovakovoga činjeničnog stanja, sud je zaključio da se radi o "izuzetnom slučaju", za koji brodar ne odgovara, jer da je šteta nastala nedovoljnom ambalažom i prirodnim svojstvom robe. Da bi brodar, unatoč tome, bio odgovoran, potrebno je dokazati njegovu krivnju ili krivnju njegovih ljudi za koje on odgovara. Sud smatra da tužitelj ovo nije uspio dokazati. On se poziva na vještakovo mišljenje. Međutim vještak ne nalazi nikakvo stvarno obrazloženje za svoje